

Dataloger bør afspejle samfundet

Hvis vi skal skabe fremtidens digitale verden, som tilgodeser alle borgere, har vi brug for dataloger, der afspejler samfundets sammensætning. Derfor har vi også brug for kvindelige dataloger. Det kan vi også få, hvis vi gør op med de kulturelle myter om faget.

Jeg vil gerne udfordre myten om, at datalogi ikke er for kvinder og samtidig slå fast, at stereotypen om den kønsdiskriminerende, mandlige nørd, der sidder alene i sin kælder og hacker løs på et tastatur, er langt fra fremtidens virkelighed som datalog. Fremtidens datalog kan være en kvinde, en mand eller noget helt tredje. Fremtidens datalog har en samfundsfaglig baggrund, en humanistisk baggrund, en naturvidenskabelig baggrund eller en tværfaglig baggrund. Fremtidens datalog forstår brugerne af den nye teknologi, der bliver skabt. Fremtidens datalog går ud og undersøger nye muligheder og behov for teknologi i for eksempel organisationer og designer teknologiske løsninger, der fundamentalt vil ændre verden.

Derfor skal der gøres op med myterne om, hvad datalogi og en datalog er for nogle størrelser. Ikke mindst i forhold til de vrangbilleder og mangel på kvinder i branchen, som blandt andet populære tv-serier såsom *The IT Crowd* og *Silicon Valley* giver udtryk for. Eller efterdønningerne af "Gamergate", hvor mandelige computerspillere har angrebet stærke kvindelige personligheder, der påpeger kønsdiskrimination i computerspil-design. Synet på datalogi skal ændres, hvis valg af uddannelse og karriere indenfor datalogi skal være attraktiv for folk med forskellige interesser og baggrunde. Fremtidens studie- og arbejdsmiljø indenfor datalogi skal være et sted, hvor diversitet bliver opfattet som en styrke.

Skæv kønsfordeling kan knækkes

Informationsteknologien har direkte betydning for, hvordan vi agerer i samfundet. Både på arbejde, i familien og i fritiden. Netop derfor er det yderst vigtigt, at personer, der skaber IT-teknologi, repræsenterer de forskelligheder, som eksisterer i samfundet. Datalogerne skal sikre, at ny teknologi understøtter individers, grupper og organisationers potentiale. Og – ikke mindst – holde øje med, at vigtige aspekter af menneskelig for-

Pernille Bjørn er p.t. den eneste kvindelige professor ved Datalogisk Institut, Københavns Universitet. Hun er desuden gæsteforsker ved University of Washington. pernille.bjorn@di.ku.dk

ståelse og interaktion ikke bliver begrænset eller overset, når vi som dataloger designer ny teknologi. Derfor har samfundet brug for dataloger med forskellig faglige baggrunde.

Men desværre er der stor mangel på datalogi-studerende, der bryder med datalogstereotypen – eksempelvis er der få kvindelige dataloger. Den gode nyhed er dog, at dette ikke skyldes "biologi", men derimod er et kulturelt fænomen. Det betyder, at vi kan gøre noget ved problemet. Manglen på diversitet indenfor datalogi er pudsigt nok kun et problem i de vestlige lande som USA og Danmark. Studier fra for eksempel Israel viser, at datalogiuddannelsen på israelsk-arabiske uddannelsesinstitutioner har 61% kvindelige studerende.

Til sammenligning var bestanddelen af datalogistuderende kvinder på for eksempel Københavns Universitet kun 9 % i 2016. Selv om den steg til 11 % i 2017, er der stadig lang vej til en mere lige fordeling. På det førende amerikanske universitet Carnegie Mellon (CMU) var situationen i 1995 den samme som i Danmark med kun 9 % kvindelige datalogistuderende. Men gennem initiativer og klare strategier lykkedes det at komme op på 35 % i år 2000, og i dag er der 50 % kvindelige studerende. Vi kan altså løse problemet.

Nye veje ind i datalogien

Derfor jeg har skabt initiativet Femtech.dk på Datalogisk Institut Københavns Universitet (DIKU). Strategien i Femtech.dk er at fortælle alternative historier om datalogi gennem teknologi. Særligt til personer med samfundsfaglige eller humanistiske baggrunde. Og som ikke er specielt interesseret i IT. Vores mål er at skabe "digitale objekter", der vækker nysgerrighed og overrasker gennem vores brug af uortodokse materialer som stof og flamingo i samspil med programmering. Vi vil gerne udfordre, at interaktion med teknologi foregår via tastatur og skærme, men at det i stedet for eksempel kan skabes gennem menneskers interaktion med tekstiler og bevægelses-sensorer.

Vi tager det alvorligt, at kvinder generelt undervurderer deres egne evner indenfor teknologi. Hvis man vil have større bredde på datalogiuddannelserne, kan det ikke nytte noget, at man forudsætter at de studerende allerede kan programmere, når de starter på studiet, og at det at lære at programmere bør være koblet til noget alment meningsfuldt – som at skabe en mere miljørigtig verden. Disse tanker har vi forsøgt at implementere i et kick-start-kursus for studerende, der ikke har programmeret, inden de begynder på uddannelsen.

Min forskning i gennem de sidste mange år i forskellige lande har vist mig behovet for forskellighed og tværfaglighed indenfor datalogi, hvis vi skal skabe fremtidens digitale verden. Datalogi har brug for alt fra business til humaniora – alt fra kommunikation til informatik.

Vejen frem går ikke gennem reklamekampagner, men via en gennemtænkt opbygning af gode fagmiljøer, der er inkluderende for alle studerende, og hvor forskelligheder bliver set som en styrke. Det handler om at ændre den kulturelle forståelse af faget, hvis vi skal ruste os til fremtiden. ■